

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Татарстан

Управление образования ИКМО г.Казань

МАОУ "Гимназия №141"

РАССМОТРЕНО

Руководитель МО учителей
родного (татарского) языка и
литературы

Гильмутдинова Ляля Хасановна
Протокол №1 от «29» августа
2024 г.

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора по УР

Сафиуллина Милауша Харисовна
Протокол педсовета №1 от «29»
августа 2024 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор МАОУ «Гимназия

Гиматутдинова Ирина Львовна
Приказ №102 от «29» августа
2024 г.

**ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ**

СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП

Сертификат: 55136500DBB1BF9A9487219CA97AB11B9
Владелец: Гиматутдинова Ирина Львовна
Действителен с 29.08.2024 до 29.11.2025

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Литературное чтение на родном (татарском) языке»

для обучающихся 1-4 класса (тат.гр)

РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСЕ МӘГАРИФ МИНИСТРЛЫГЫ

Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы

Казан шәһәре Муниципаль оешманың башкарма

комитеты мәгариф идарәсе МАГББУ 141 нче Гимназия

КАРАЛДЫ

Туган (татар) теле һәм
әдәбияты укытучыларының МБ
житәкчесе

Гыйльметдинова Ләлә
Хасановна

Протокол №1
«29» август 2024 ел.

КИЛЕШЕНДЕ

Укыту эшләре буенча директор
урынбасары

Сафиуллина Миләүшә Харисовна
Педсовет протоколы №1
«29» август 2024 ел.

РАСЛАНДЫ

МАГББУ “141 нче Гимназия”
директоры

Гиматутдинова Ирина Львовна
Приказ №102
«29» август 2024 ел.

1-4 нче сыйныф(татар төркеме) укучылары өчен

әдәби укудан

эш программасы

Пояснительная записка.

Изучение предметной области «Родной язык и литературное чтение на родном языке» должно обеспечить:

-воспитание ценностного отношения к родному языку и родной литературе как хранителю культуры, включение в культурно-языковое поле своего народа; -приобщение к литературному наследию своего народа;

-формирование причастности к свершениям и традициям своего народа осознание исторической преемственности поколений, своей ответственности за сохранение культуры народа;

-обогащение активного и потенциального словарного запаса, развитие у обучающихся культуры владения родным языком во всей полноте его функциональных возможностей в соответствии с нормами устной и письменной речи, правилами речевого этикета;

-получение знаний о родном языке как системе и как развивающемся явлении, о его уровнях и единицах, о закономерностях его функционирования, освоение базовых понятий лингвистики, формирование аналитических умений в отношении языковых единиц и текстов разных функционально-смысловых типов и жанров.

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА

Особое место в рамках литературного чтения занимает накопление опыта самостоятельной (индивидуальной и коллективной) интерпретации художественного произведения, который развивается в разных направлениях в системах читательской и речевой деятельности (от освоения детьми разных видов и форм пересказа текста до формирования умений анализировать текст, обсуждать его и защищать свою точку зрения; от формирования навыков учебного чтения по цепочке и по ролям до получения опыта творческой деятельности при инсценировке, драматизации и создании собственных текстов и иллюстраций по мотивам художественного произведения).

Круг детского чтения в программе определяется по нескольким основаниям. Первые два связаны с формированием интереса к чтению и созданием условий для формирования технического умения чтения. Так, на начальном этапе формирования этого умения обеспечен приоритет стихотворных текстов или прозаических текстов с повторяющимися словами, словосочетаниями, предложениями, абзацами (с целью создать впечатление успешности чтения, что очень важно в период формирования технического умения чтения); также обеспечен приоритет текстов шуточного содержания, способных вызывать немедленную эмоцию радости и смеха (поскольку чувство юмора является основной формой проявления эстетического чувства в этом возрасте) для формирования мотива чтения. Тексты каждого года обучения отобраны с учетом их доступности восприятию детей именно этой возрастной группы. Другие основания отбора текстов связаны с необходимостью соблюдения логики развития художественного слова от фольклорных форм к авторской литературе; с необходимостью решать конкретные нравственные и эстетические задачи, главные из которых складываются в определенную нравственно-эстетическую концепцию, развиваемую на протяжении всех четырех лет обучения; с необходимостью обеспечить жанровое и тематическое разнообразие, создавать баланс фольклорных и авторских произведений, произведений отечественных и зарубежных авторов,

произведений классиков детской литературы и современных детских авторов конца XX – начала XXI века.

Место предмета в учебном плане:

Учебный план МАОУ «Гимназия № 141» предусматривает изучение родной литературы в 1-4 классах в количестве 34 ч.: 33 часа в 1 классе, 34 часа во 2-4 классах. Уровень реализации программы – базовый. Рабочая программа включает резервные уроки для защиты проектов и проведения мониторинга образовательного процесса. Формы и средства контроля: устный опрос, творческая работа, пересказ, выразительное чтение (в том числе наизусть), развёрнутый ответ на вопрос, викторины, характеристика героя, конспектирование (лекции учителя, статьи учебника), подбор необходимой информации для сообщений на литературную или историко-культурную темы.

Башлангыч гомуми белем бирү мәктәбендә укуту планында каралганча, әдәби уку дәресләре өчен эш программасы (атнага 1 сәгать исәбеннән 1нче сыйныфка 33, 2-4нче сыйныфларга 34 сәгатькә) төзелде.

Образовательные технологии:

- Системно - деятельностная технология
- Технология проблемного обучения
- Технология развивающего обучения
- Технология дифференцированного обучения
- Игровая технология
- Обучение развитию критического мышления
- Информационные технологии и др.

Белем бирү технологияләре.

Белем бирүдә информация технология.

Ижади үсеш технологиясе

Шәхескә юнәлтелгән технология.

Уен технологиясе.

Проблемалы укуту технологиясе.

Аралашуга өйрәтү технологиясе. Коммуникатив технология.

Тәнкыйди фикерләү технологиясе.

Ижади үсеш технологиясе.

▪

Методы и формы контроля

- устный опрос (индивидуальный, фронтальный, комбинированный);
- тестирование;
- проверка письменного домашнего задания (тетрадей, тетрадей для контрольных тестов)
- срез знаний;
- самостоятельная работа;
- выполнение работы над ошибками;

- контрольная работа;
сочинение;
- защита проекта, реферата;
- собеседование;
- Белем һәм күнекмәләрен тикшерү төрләре.
- Телдән сорау (индивидуаль, фронталь,);
- тест; язмача зачет;
- язмача өй эшен барлау
- мөстәкыйль эш;
- хаталар өстендә эш;
- диктант, изложение, сочинение;
- проектлар, рефератлар яклау;
- әңгәмә;
- диагностика үткөрү

Учебники по годам обучения

- 1 Учебник “Алифба”-1 класс.-«Магариф-Вақыт».(для детей татар в русскоязычной школе)
2. Учебник “Литературное чтение”-1 класс.Ф.Ш.Гарифуллина,И.Х.Мияссарова;- Казань: изд.“Магариф-Вақыт”(для детей татар в русскоязычной школе)
3. Учебник “Литературное чтение”-2 класс.Ф.Ш.Гарифуллина,И.Х.Мияссарова;- Казань: изд.“Магариф-Вақыт”(для детей татар в русскоязычной школе)
4. Учебник “Литературное чтение”-3 класс.Ф.Ш.Гарифуллина,И.Х.Мияссарова;- Казань: изд.“Магариф-Вақыт” (для детей татар в русскоязычной школе)
5. Учебник “Литературное чтение”-4 класс.Ф.Ш.Гарифуллина,И.Х.Мияссарова;- Казань: изд.“Магариф-Вақыт”. (для детей татар в русскоязычной школе)

Дәрәслек: Рус телендә башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәрәслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) 1 нче сыйныф.Әдәби уку , /Ф.Ш.Гарифуллина, И.Х.Мияссарова.- Казан: “Мәгариф-Вақыт” нәшр.,

Дәрәслек:Әдәби уку: рус телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 2 нче сыйныфы өчен дәрәслек (татар балалары өчен). Ике кисәктә. Ф.Ш.Гарифуллина, И.Х.Мияссарова – Казан: “Мәгариф-Вақыт” нәшр.

Дәрәслек: Әдәби уку. Рус телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 3 нче сыйныфы өчен дәрәслек (татар балалары өчен). Ике кисәктә. Ф.Ш.Гарифуллина, И.Х.Мияссарова – Казан: “Мәгариф-Вақыт” нәшр.

Дәреслек: Әдәби уку: рус телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 4 нче сыйныфы өчен дәреслек (татар балалары өчен). Ике кисәктә. 2 кисәктә / Ф.Ш.Гарифуллина, И.Х.Мияссарова . – Казан: “Мәгариф-Вақыт” нәшр.

Цифровые образовательные ресурсы

Цифрлы ресурслар

www.tatar.com.
www.tatartele.ru
www.tatarlar.ru
www.franklang.ru
www.kitap.net.ru
www.kitaphane.ru
www.dic.academic.ru
www.alish.ru.biografiya.
www.tatar.info.

ПЛАНИРУЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ОСВОЕНИЯ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА К КОНЦУ 1-ГО ГОДА ОБУЧЕНИЯ

Раздел «Виды речевой и читательской деятельности»: аудирование, чтение вслух и про себя, работа с разными видами текста, библиографическая культура, работа с текстом художественного произведения, культура речевого общения.

Обучающиеся научатся:

- читать вслух плавно, безотрывно по слогам и целыми словами, учитывая индивидуальный темп чтения;
- понимать содержание коротких произведений, воспринятых на слух, а также прочитанных в классе, выделять в них основные логические части;
- читать про себя маркированные места текста, осознавая смысл прочитанного;
- рассказывать наизусть 3–4 стихотворения разных авторов;

Обучающиеся в процессе самостоятельной и парной работы получат возможность научиться:

- находить в книге страницу «Содержание» или «Оглавление»; находить нужное произведение в книге, ориентируясь на «Содержание»;
- задавать вопросы по тексту произведения и отвечать на вопросы, используя текст.

Раздел «Литературоведческая пропедевтика»: узнавание особенностей стихотворного произведения (ритм, рифма и т. д.), различение жанровых особенностей (народной и авторской сказки и др.), узнавание литературных приемов (сравнение, олицетворение, контраст и др.).

Обучающиеся научатся

- отличать прозаическое произведение от стихотворного;
- различать малые жанры фольклора: загадку, считалку, скороговорку, закличку;
- находить средства художественной выразительности в тексте (повтор; уменьшительно-ласкательная форма слов, восклицательный и вопросительный знаки, рифмы);

Обучающиеся получат возможность научиться:

- различать сюжетно-композиционные особенности сказок;
- обнаруживать подвижность границ между жанрами фольклора и литературы (прибаутка может включать в себя и дразнилку; колыбельная песенка — закличку; рассказ — сказку и т. д.)

Раздел «Элементы творческой деятельности учащихся»: чтение по ролям, инсценировка, драматизация, устное словесное рисование, работа с репродукциями, создание собственных текстов.

Обучающиеся научатся:

- понимать содержание прочитанного; осознанно выбирать интонацию, темп чтения и необходимые паузы в соответствии с особенностями текста;
- читать художественное произведение (его фрагменты) по ролям и по цепочке;
- рассматривать иллюстрации, соотносить их сюжет с соответствующим фрагментом текста или с основной мыслью (чувством, переживанием), выраженными в тексте.

Обучающиеся получают возможность научиться:

- осваивать на практике малые фольклорные жанры (загадку, закличку, считалку, колыбельную) и инсценировать их с помощью выразительных средств (мимика, жесты, интонация);
- находить иллюстрации, подходящие к конкретным текстам, сравнивать тексты и иллюстрации.

ОЖИДАЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ФОРМИРОВАНИЯ УУД К КОНЦУ 1-ГО ГОДА ОБУЧЕНИЯ

В области общих учебных действий обучающиеся научатся:

- ориентироваться в учебной книге, то есть читать язык условных обозначений; находить выделенные строчки и слова на странице; находить нужную иллюстрацию;
- работать с двумя источниками информации (учебной книгой и тетрадь для самостоятельной работы; учебной книгой и хрестоматией), то есть сопоставлять условные обозначения учебника и рабочей тетради, учебника и хрестоматии; находить нужный раздел тетради для самостоятельной работы и хрестоматии.

В области коммуникативных учебных действий обучающиеся научатся:

- а) в рамках коммуникации как сотрудничества:
 - работать с соседом по парте: распределять работу между собой и соседом, выполнять свою часть работы, осуществлять взаимопроверку;
 - выполнять работу по цепочке;
- б) в рамках коммуникации как взаимодействия:
 - видеть разницу между двумя заявленными точками зрения.

В области контроля и самоконтроля учебных действий обучающиеся получат возможность научиться:

- понимать, что можно по-разному отвечать на вопросы;
- обращаться к тексту для подтверждения того ответа, с которым он соглашается.

ПЛАНИРУЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ОСВОЕНИЯ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА К КОНЦУ 2-ГО ГОДА ОБУЧЕНИЯ

Раздел «Виды речевой и читательской деятельности»: аудирование, чтение вслух и про себя, работа с разными видами текста, библиографическая культура, работа с текстом художественного произведения, культура речевого общения.

Обучающиеся научатся:

- читать целыми словами вслух, постепенно увеличивая скорость чтения в соответствии с индивидуальными возможностями;
- читать про себя в процессе первичного ознакомительного чтения, выборочного чтения и повторного изучающего чтения;
- строить короткое монологическое высказывание: краткий и развернутый ответ на вопрос учителя;
- слушать собеседника (учителя и одноклассников): не повторять уже прозвучавший ответ, дополнять чужой ответ новым содержанием;
- называть имена 2–3 классиков татарской литературы,
- называть имена 2–3 современных писателей (поэтов);

- перечислять названия произведений и коротко пересказывать их содержание;
- перечислять названия произведений любимого автора и коротко пересказывать их содержание;
- определять тему и выделять главную мысль произведения (с помощью учителя);
- оценивать и характеризовать героев произведения (их имена, портреты, речь) и их поступки;
- пользоваться Толковым словарем для выяснения значений слов.

Обучающиеся в процессе самостоятельной, парной, групповой и коллективной работы получают возможность научиться:

- развивать навыки аудирования на основе целенаправленного восприятия текста, который читает учитель;
- устно выражать свое отношение к содержанию прочитанного;
- читать наизусть 6–8 стихотворений разных авторов (по выбору);
- пересказывать текст небольшого объема;
- использовать при выборе книг и детских периодических журналов в школьной библиотеке содержательность обложки, а также страницу «Содержание» или «Оглавление»;
- привлекать к работе на уроках тексты хрестоматии, а также книг из домашней и школьной библиотек;
- задавать вопросы по тексту произведения и отвечать на вопросы.

Раздел «Литературоведческая пропедевтика»: узнавание особенностей стихотворного произведения (ритм, рифма и т. д.), различение жанровых особенностей (народной и авторской сказки и др.), узнавание литературных приемов (сравнение, олицетворение, контраст и др.).

Обучающиеся научатся:

- различать сказку о животных и волшебную сказку;
- определять особенности волшебной сказки;
- различать сказку и рассказ;
- уметь находить в произведении изобразительно-выразительные средства литературного языка (сравнение, олицетворение, гиперболу (называем «преувеличением»), контраст, повтор).

Обучающиеся получают возможность научиться:

- обнаруживать в авторской детской поэзии жанровые особенности фольклора: сюжетно-композиционные особенности сказки-цепочки, считалки, скороговорки, заклички, колыбельной песенки;
- обнаруживать подвижность границ между жанрами литературы и фольклора (рассказ может включать элементы сказки, волшебная сказка – элементы сказки о животных и т. д.);
- понимать, в чем особенность поэтического восприятия мира
- обнаруживать, что поэтическое мировосприятие может быть выражено не только в стихотворных текстах, но и в прозе.

Раздел «Элементы творческой деятельности учащихся»: чтение по ролям, инсценировка, драматизация, устное словесное рисование, работа с репродукциями, создание собственных текстов.

Обучающиеся научатся:

- понимать содержание прочитанного;
- осознанно выбирать интонацию, темп чтения и необходимые паузы в соответствии с особенностями текста;
- читать художественное произведение по ролям и по цепочке;
- эмоционально воспринимать на слух художественные произведения, определенные программой.

Обучающиеся в процессе самостоятельной, парной, групповой и коллективной работы получают возможность научиться:

- читать выразительно поэтические и прозаические произведения;

- рассматривать иллюстрации в учебнике и сравнивать их с художественными текстами;
- устно делиться своими личными впечатлениями и наблюдениями.

ОЖИДАЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ФОРМИРОВАНИЯ УУД К КОНЦУ 2-ГО ГОДА ОБУЧЕНИЯ

В области познавательных общих учебных действий обучающиеся научатся:

- ориентироваться в учебной книге: читать язык условных обозначений; находить нужный текст по страницам «Содержание» и «Оглавление»;
- быстро находить выделенный фрагмент текста, выделенные строчки и слова на странице;
- работать с несколькими источниками информации (учебной книгой, тетрадь для самостоятельной работы и хрестоматией; учебной книгой и учебными словарями; текстом и иллюстрацией к тексту).

В области коммуникативных учебных действий обучающиеся научатся:

- а) в рамках коммуникации как сотрудничества:
 - работать с соседом по парте: распределять работу между собой и соседом, выполнять свою часть работы, осуществлять взаимопроверку выполненной работы;
 - выполнять работу по цепочке;
- б) в рамках коммуникации как взаимодействия:
 - видеть разницу между двумя точками зрения, двумя позициями и мотивированно присоединиться к одной из них;
 - находить в тексте подтверждение высказанным героями точкам зрения.

В области контроля и самоконтроля учебных действий обучающиеся получат возможность научиться:

- подтверждать строчками из текста прозвучавшую точку зрения;
- понимать, что разные точки зрения имеют разные основания.

ПЛАНИРУЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ОСВОЕНИЯ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА К КОНЦУ 3-ГО ГОДА ОБУЧЕНИЯ

Раздел «Виды речевой и читательской деятельности»:

аудирование,
чтение вслух и про себя,
работа с разными видами текста,
библиографическая культура,
работа с текстом художественного произведения,
культура речевого общения.

Обучающиеся научатся:

- читать правильно и выразительно целыми словами вслух, учитывая индивидуальный темп чтения;
- читать про себя в процессе первичного ознакомительного чтения, повторного просмотрового чтения, выборочного и повторного изучающего чтения;
- называть имена писателей и поэтов – авторов изучаемых произведений, перечислять названия их произведений и кратко пересказывать содержание текстов, прочитанных в классе;
- рассказывать о любимом литературном герое;
- выявлять авторское отношение к герою;
- характеризовать героев произведений; сравнивать характеры героев разных произведений;
- читать наизусть 6–8 стихотворений разных авторов (по выбору);
- ориентироваться в книге по ее элементам (автор, название, страница «Содержание», иллюстрации).

Обучающиеся в процессе самостоятельной, парной, групповой и коллективной работы получают возможность научиться:

- делать самостоятельный выбор книги и определять содержание книги по ее элементам;
- самостоятельно читать выбранные книги;
- высказывать оценочные суждения о героях прочитанных произведений;
- самостоятельно работать со словарями.

Раздел «Литературоведческая пропедевтика»: узнавание особенностей стихотворного произведения (ритм, рифма и т. д.), различение жанровых особенностей произведений (сказка и рассказ; сказка о животных и волшебная сказка и др.), узнавание литературных приемов (сравнение, олицетворение, контраст и др.).

Обучающиеся научатся:

- различать сказку о животных, басню, волшебную сказку, бытовую сказку;
- различать сказку и рассказ;
- находить и различать средства художественной выразительности в авторской литературе (приемы: сравнение, олицетворение, гипербола (называем преувеличением), контраст; фигуры: повтор).

Обучающиеся получают возможность научиться:

- понимать развитие сказки о животных во времени;
- обнаруживать «бродячие» сюжеты («бродячие сказочные истории») в сказках разных народов мира.

Раздел «Элементы творческой деятельности учащихся»: чтение по ролям, инсценировка, драматизация, устное словесное рисование, работа с репродукциями, создание собственных текстов.

Обучающиеся научатся:

- понимать содержание прочитанного; осознанно выбирать интонацию, темп чтения и необходимые паузы в соответствии с особенностями текста;
- эмоционально воспринимать на слух художественные произведения, определенные программой, и оформлять свои впечатления (отзывы) в устной речи;
- интерпретировать литературный текст, живописное и музыкальное произведения, (выражать свои мысли и чувства по поводу увиденного, прочитанного и услышанного);
- принимать участие в инсценировке (разыгрывании по ролям) крупных диалоговых фрагментов литературных текстов.

Обучающиеся в процессе самостоятельной, парной, групповой и коллективной работы получают возможность научиться:

- читать вслух стихотворный и прозаический тексты;
- рассматривать иллюстрации в учебнике, слушать музыкальные произведения, сравнивать их с художественными текстами и живописными произведениями с точки зрения выраженных в них мыслей, чувств и переживаний;
- устно и письменно (в форме высказываний и/или коротких сочинений) делиться своими личными впечатлениями и наблюдениями, возникшими в ходе обсуждения литературных текстов, музыкальных и живописных произведений.

ОЖИДАЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ФОРМИРОВАНИЯ УУД К КОНЦУ 3-ГО ГОДА ОБУЧЕНИЯ

В области познавательных общих учебных действий обучающиеся научатся

- свободно ориентироваться в корпусе учебных словарей, быстро находить нужную словарную статью;
- свободно ориентироваться в учебной книге: сможет читать язык условных обозначений; находить нужный текст по страницам «Содержание» и «Оглавление»;

- работать с текстом: выделять в нем тему и основную мысль (идею, переживание), разные жизненные позиции (точки зрения, установки, умонастроения);
- работать с несколькими источниками информации (учебной книгой, тетрадь для самостоятельной работы и хрестоматией; учебной книгой и учебными словарями; учебной книгой и дополнительными источниками информации (другими учебниками комплекта, библиотечными книгами, сведениями из Интернета); текстами и иллюстрациями к текстам.

Обучающиеся получают возможность научиться:

- освоить алгоритм составления сборников: монографических, жанровых и тематических (сами термины – определения сборников не используются).

В области коммуникативных учебных действий обучающиеся научатся:

а) в рамках коммуникации как сотрудничества:

- работать с соседом по парте, в малой группе, в большой группе: распределять между собой работу и роли, выполнять свою часть работы и встраивать ее в общее рабочее поле;

в рамках коммуникации как взаимодействия:

- понимать основание разницы между двумя заявленными точками зрения, двумя позициями и мотивированно присоединяться к одной из них или пробовать высказывать собственную точку зрения;

В области регулятивных учебных действий обучающиеся научатся:

- осуществлять самоконтроль и контроль за ходом выполнения работы и полученного результата.

ПЛАНИРУЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ОСВОЕНИЯ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА К КОНЦУ 4-ГО ГОДА ОБУЧЕНИЯ

Раздел «Виды речевой и читательской деятельности»: аудирование, чтение вслух и про себя, работа с разными видами текста, библиографическая культура, работа с текстом художественного произведения, культура речевого общения.

Выпускник научится:

- читать про себя в процессе ознакомительного, просмотрового чтения, выборочного и изучающего чтения;
- определять тему и главную мысль произведения; делить текст на смысловые части, составлять план текста и использовать его для пересказа; пересказывать текст кратко и подробно;
- представлять содержание основных литературных произведений, изученных в классе, указывать их авторов и названия;
- перечислять названия двух-трех детских журналов и пересказывать их основное содержание (на уровне рубрик);
- характеризовать героев произведений; сравнивать характеры героев одного и разных произведений; выявлять авторское отношение к герою;
- читать наизусть (по выбору) стихотворные произведения или отрывки из них, спокойно воспринимать замечания и критику одноклассников по поводу своей манеры чтения;
- обосновывать свое высказывание о литературном произведении или герое, подтверждать его фрагментами или отдельными строчками из произведения;
- ориентироваться в книге по ее элементам (автор, название, титульный лист, страница «Содержание» или «Оглавление», аннотация, иллюстрации);
- составлять аннотацию на отдельное произведение и на сборники произведений;
- делать самостоятельный выбор книг в библиотеке с целью решения разных задач (чтение согласно рекомендованному списку; подготовка устного сообщения на определенную тему);
- высказывать оценочные суждения о героях прочитанных произведений и тактично воспринимать мнения одноклассников;

- самостоятельно работать с разными источниками информации (включая словари и справочники разного направления).

Раздел «Литературоведческая пропедевтика»: различение типов рифм, различение жанровых особенностей произведений народного творчества и авторской литературы, узнавание в текстах литературных приемов (сравнение, олицетворение, контраст, гипербола, звукопись и др.) и понимание причин их использования.

Выпускник научится:

- представлять основной вектор движения художественной культуры: от народного творчества к авторским формам;
- отличать народные произведения от авторских;
- находить и различать средства художественной выразительности в авторской литературе (сравнение, олицетворение, гипербола (называем «преувеличением»), контраст, повтор, разные типы рифмы).

Выпускник в процессе самостоятельной, парной, групповой и коллективной работы получит возможность научиться:

- отслеживать особенности мифологического восприятия мира в сказках народов мира, татарских и русских народных сказках;
- обнаруживать связь смысла стихотворения с избранной поэтом стихотворной формой (на примере классической и современной поэзии);
- понимать роль творческой биографии писателя (поэта, художника) в создании художественного произведения;
- понимать, что произведения, принадлежащие к разным видам искусства (литературные, музыкальные, живописные) могут сравниваться не только на основе их тематического сходства, но и на основе сходства или различия мировосприятия их авторов (выраженных в произведении мыслей и переживаний).

Раздел «Элементы творческой деятельности учащихся»: чтение по ролям, устное словесное рисование, работа с репродукциями, создание собственных текстов.

Выпускник в процессе самостоятельной, парной, групповой и коллективной работы получит возможность научиться:

- читать вслух стихотворный и прозаический тексты;
- обсуждать с одноклассниками литературные, живописные и музыкальные произведения с точки зрения выраженных в них мыслей, чувств и переживаний;
- устно и письменно (в форме высказываний и/или коротких сочинений) делиться своими личными впечатлениями и наблюдениями, возникшими в ходе обсуждения литературных текстов, музыкальных и живописных произведений.

ОЖИДАЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ФОРМИРОВАНИЯ УУД К КОНЦУ 4-ГО ГОДА ОБУЧЕНИЯ

В области познавательных общих учебных действий выпускник научится:

- свободно работать с текстом: уметь выделять информацию, заданную аспектом рассмотрения, и удерживать заявленный аспект; уметь быстро менять аспект рассмотрения;
- свободно ориентироваться в текущей учебной книге и в других книгах комплекта; в корпусе учебных словарей, в периодических изданиях; в фонде школьной библиотеки: уметь находить нужную информацию и использовать ее в разных учебных целях;
- свободно работать с разными источниками информации (представленными в текстовой форме, в виде произведений изобразительного и музыкального искусства).

В области коммуникативных учебных действий выпускник научится:

а) в рамках коммуникации как сотрудничества:

- разным формам учебной кооперации (работа вдвоем, в малой группе, в большой группе) и разным социальным ролям (ведущего и исполнителя);

б) в рамках коммуникации как взаимодействия:

- понимать основание разницы между заявленными точками зрения, позициями и уметь присоединяться к одной из них или высказывать собственную точку зрения.

В области регулятивных учебных действий выпускник научится:

- осуществлять самоконтроль и контроль за ходом выполнения работы и полученного результата.

В области личностных учебных действий выпускник получит возможность научиться:

- осознавать значение литературного чтения в формировании собственной культуры и мировосприятия;

- профилировать свою нравственно-этическую ориентацию (накопив в ходе анализа произведений и общения по их поводу опыт моральных оценок и нравственного выбора).

Предметные результаты:

понимание литературы как явления национальной и мировой культуры, средства сохранения и передачи нравственных ценностей и традиций;

формирование представлений о Родине и ее людях, окружающем мире, культуре, понятий о добре и зле, дружбе, честности;

формирование читательской компетентности, потребности в систематическом чтении;

овладение чтением вслух и про себя, приемами анализа художественных, научно-познавательных и учебных текстов с использованием элементарных литературоведческих понятий;

использование разных видов чтения;

умение осознанно воспринимать и оценивать содержание и специфику различных текстов, участвовать в их обсуждении, давать и обосновывать нравственную оценку поступков героев;

умение самостоятельно выбирать интересующую литературу, пользоваться справочными источниками для понимания и получения дополнительной информации;

умение устанавливать причинно-следственные связи и определять главную мысль произведения, делить текст на части, озаглавливать их, составлять простой план, находить средства выразительности, пересказывать произведение;

умение работать с разными видами текстов, находить характерные особенности научно-познавательных, учебных и художественных произведений.

1.Укытуның шәхси, метапредмет, предмет нәтижеләре УКЫТУНЫҢ ПРЕДМЕТ, ШӘХСИ, МЕТАПРЕДМЕТ НӘТИЖӘЛӘРЕ

Шәхескә кагылышлы нәтижеләр -үз илең, халкың һәм тарихың белән горурлану хисләре формалаштыру, һөнәрләр дөнъясы белән танышу, жәмәгать урыннарында, мәктәптә үз-үзеңне тотуның әхлакый кагыйдәләрен үзләштерү, аңлы рәвештә рефлексив үзбәя формалаштыру;

- уку эшчәнлегә һәм аның мотивлары арасында элемент урнаштыру;

- әдәби мәданият нигезендә матурлыкны күрә белү һәм эстетик хисләр формалаштыру;

-шәхеснең әхлакый-рухи сыйфатларын камилләштерү, күпмилләтле илебезгә карата ярату хисләре, татар теленә, әдәбиятына һәм башка халыклар теленә, әдәбиятына, мәданиятенә ихтирамлы мөнәсәбәт тәрбияләү;

- башкаларның телдән һәм язма сөйләмнәренә хас булган үзенчәлекләренә игътибар итү;

- сөйләмгә (тыңлап аңлау, диалог һәм монолог төзү, язу), гомумән, телне өйрәнүгә карата кызыксыну уяту — активлыкка, мөстәкыйль фикер йөртүгә, акыл эшчәнлегенә һәм рухи эшчәнлеккә өйрәтү,

шәхес буларак формалашуны давам итү;

— үзең белән идарә итүгә юнәлдерелгән белем һәм күнекмәләрне тормышның төрле шартларында куллана белергә өйрәнү, тормышта үз урыныңны күзаллы башлау; — милли

горурлык, гражданлык хисләре формалаштыру; әхлак нормаларын, жәмгыятьтә яшәү кагыйдәләрен үзләштерү.

Метапредмет нәтижеләре

Сөйләм һәм китап уку эшчәнлегә төрләрә

Тыңлау (аудирование). Әдәби әсәрне тыңлап кабул итү.

Фольклор һәм әдәби әсәрләрен тыңлап зиһенгә кабул итә белү. «Ошый — ошамый» дигән фикерне дәлилләү.

Геройларның эмоциональ хәләтен (шат, моңсу, гажәпләнгән һ.б.), эш-гамәлләрен, үзүсләрен тотышларын чагыштыру һәм бәяләү. Төрле жанрдагы әдәби әсәрләренә (шигырь, хикәя, әкият, кече фольклор әсәрләрен) тану.

Уку. Укучыларның шәхси мөмкинлекләреннән чыгып, ижекләп һәм бөтен сүзләр белән, өзмицә, йөгәрек уку. Тыныш билгеләренә карап, интонация белән сәнгатьле итеп уку. Зур булмаган шигырьләренә ятган сөйләү.

Текст белән эш. Жөмлөләр жыелмасыннан текстны гамәли аера белү. Укытучы житәкчелегендә, текстның мәгънәле кисәкләрен, абзацларны билгеләү. Текст төзелешен: башын, ахырын, вакыйгалар эзлеклелеген билгели белү. Текстка исем куя. Укытучы житәкчелегендә схематик яки рәсемле план төзү.

- дәрестә эшләгәндә, үзенең фикереңне әйтергә өйрәнү.

- үз фикерен тулы һәм төгәл итеп әйтә белү;

- күмәк эш вакытында уртақ фикергә килү;

- укылган текстлар буенча сораулар бирә алу;

- сөйләмгә (тыңлап аңлау, диалог һәм монолог төзү, язу), гомумән, телне өйрәнүгә карата кызыксыну уяту.

- укытучы ярдәмендә дәресең проблемасын (тема) һәм максатларын формалаштыру;

- укытучы белән бергәләп, үз эшен, иптәшләренең җавапларын бәяләү.

- укучының үз эшчәнлеген мөстәкыйль рәвештә оештыра белүе, бәяләү, үзенең кызыксынучанлык өлкәсен билгеләве;

- мөстәкыйль рәвештә төрле текстларны укый белү ;

— укылган әсәрнең эчтәлеген (яки ишеткәнне), текстка якын итеп, кыскача сайлап сөйли белү;

— әдәбиятны музыка, рәсем сәнгате белән бәйләп, сүз сәнгатенең кыйммәтен күрсәтү, матурлыкны танырга өйрәтү;

— укылган, тыңланган әсәрләр буенча сораулар бирә алу; — үз эшен контрольдә тоту, иптәшләренә ярдәм итү;

— башкаларны тыңлый, кирәк булганда үз фикерләрен үзгәртә алу; — текст буенча сораулар куя белү.

Предмет нәтижеләре — төрле жанрдагы әдәби әсәрләренә сәнгатьле уку;

— сүз сәнгатенең образлы табигатен тою;

— өйрәнгән әдәби әсәрнең эчтәлеген аңлау;

— әдипләрнең биографик белешмәләре белән танышу;

— әдәби текстны кабул итү;

— укыган әсәрнең темасын билгеләү;

— геройларга гади характеристика бирү;

— әсәрне (өзекне) сәнгатьле итеп уку;

— укыган әсәр буенча фикер алышуда катнашу, фикерне дәлилли белү;

— татар әдәби теленең нормаларына нигезләнеп, кирәкле темага телдән бәйләнешле текст төзү;

1 НЧЕ УКУ ЕЛЫ АХЫРЫНА «ӘДӘБИ УКУ» КУРСЫ БУЕНЧА УКУ ПРОГРАМАСЫН ҮЗЛӘТЕРҮНӨҢ ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН НӘТИЖӘЛӘРЕ

«Сөйләм һәм уку эшчәнлегә төрләр» бүлгеге: аудиолаштыру, кычкырып һәм үзлектән уку, текстның төрле типлары белән эшләү, библиографик культура, матур әдәбият эсәренең тексты белән эшләү, сөйләмле аралашу культурасы.

Укучылар түбәндәгеләргә өйрәнәчәкләр:

- салмак, ижекләп һәм тулы сүзләр буенча тукталмыйча, индивидуаль уку темпын исәпкә алып укырга;

- ишетеп кабул ителгән, шулай ук сыйныфта укылган кыска эсәрләрнең эчтәлеген аңларга, аларның төп логик өлешләрен билгеләргә;

- текстның маркер белән билгеләнгән урыннарын үзлектән укып, шуның мәгънәсен аңларга; • төрле авторларның 3 – 4 шигърен ятган сөйләргә. Мөстәкыйль һәм парлы эшләү процессында укучылар түбәндәгеләргә өйрәнү мөмкинлеген алачаклар: • китаптан «Эчтәлек» битен табарга, «Эчтәлек» кә карап, китаптан кирәкле эсәрне табарга;

- эсәр тексты буенча сораулар бирергә һәм, текстны файдаланып, сорауларга җавап бирергә.

«Әдәбият белеме буенча пропедевтика» бүлгеге: шигъри эсәрнең үзенчәлекләрен танып белү (ритм, рифма һ.б.ш.), төр үзенчәлекләрен аера белү (эпик, лирик, драматик), халык авыз ижаты жанрларын танып белү (бишек җырлары, санамышлар, әкиятләр, мәкальләр һ.б.).

Укучылар түбәндәгеләргә өйрәнәчәкләр:

- прозаик һәм шигъри эсәрләрне аера белергә;

- фольклорның кече жанрларын аера белергә: табышмак, санамыш, тизәйткеч, такмак;

- тексттан сәнгати тәэсирлелек чараларын табарга (кабатлау; сүзнең кечерәйтүназлаулы формасы, өндәү һәм сорау билгеләре, рифмалар);

Укучылар түбәндәгеләргә өйрәнү мөмкинлеген алачаклар: • әкиятләрнең сюжет-композиция үзенчәлекләрен аерырга;

- фольклор һәм әдәбият жанрлары арасындагы чикнең хәрәкәтчәнлеген табарга (такмаза үз эченә үртәүне дә алырга мөмкин; бишек җыры – такмакны; хикәя - әкиятне һ.б.ш.)

«Укучыларның ижади эшчәнлек элементлары» бүлгеге: рольләргә бүлеп уку, сәхнәләштерү, телдән сүз белән рәсем ясау, репродукцияләр белән эшләү. Укучылар түбәндәгеләргә өйрәнәчәкләр:

- укылганның эчтәлеген аңларга; текстның үзенчәлекләренә карап, уку интонациясен, темпын сайларга һәм тиешле паузаларны куярга;

- әдәби эсәрнең өзекләрен рольләргә бүлеп һәм чылбыр буенча укырга;

- рәсемнәрне карарга һәм аларның сюжетын тексттагы туры килгән өзек белән яки текстта чагылдырылган төп фикер (хис, тойгы) белән тәңгәлләштерергә. Укучылар түбәндәгеләргә өйрәнү мөмкинлеген алачаклар:

- кече фольклор жанрларын гамәлдә үзләштерергә (табышмак, такмак, санамыш, бишек җыры) һәм аларны тәэсирле чаралар (ым, ишарә, интонация) ярдәмендә сәхнәләштерергә;

- конкрет текстларга туры килгән рәсемнәрне табарга, текстлар блән рәсемнәрне чагыштырырга.

1 НЧЕ УКУ ЕЛЫ АХЫРЫНА УУГ ФОРМАЛАШТЫРУНЫҢ КӨТЕЛГӘН НӘТИҖӘЛӘРЕ

Гомуми уку гамәлләре өлкәсендә укучылар түбәндәгеләргә өйрәнәчәкләр:

- уку китабында юнәлеш табарга, ягъни шартлы билгеләрне укырга; китап битендә билгеләнгән юлларны һәм сүзләрне табарга; кирәкле рәсемне табарга;

- ике мәгълүмат чыганагы белән эшләргә (уку китабы һәм мөстәкыйль эш дәфтәре белән), ягъни дәрәслек һәм эш дәфтәрендәгә, дәрәслек һәм хрестоматиядәгә шарты билгеләрне тәңгәлләштерергә; мөстәкыйль эш дәфтәрендә һәм хрестоматиядә кирәкле бүлекне табарга.

Коммуникатив уку гамәлләре өлкәсендә укучылар түбәндәгеләргә өйрәнәчәкләр: а) хезмәттәшлек буларак аралашу кысаларында:

- партадашы белән эшләргә: үзе белән күршесе арасында эш бүлешергә, эшнең үзенә кагылган өлешен башкарырга, бер-берсен тикшерергә;

- чылбыр буенча эшне башкарырга; б) үзара багланыш буларак аралашу кысаларында:

- билгеләнгән ике төрле фикер арасында аерманы күрергә.

Уку гамәлләрен контрольдә тоту һәм үзконтроль өлкәсендә укучылар түбәндәгеләргә өйрәнү мөмкинлеге алачаклар:

- сорауларга төрлечә җавап бирү мөмкин икәнен аңларга;

- үзе дәрәс дип тапкан җавапны дәлилләү өчен текстка мөрәҗәгать итәргә.

2 НЧЕ УКУ ЕЛЫ АХЫРЫНА «ӘДӘБИ УКУ» КУРСЫ БУЕНЧА УКУ ПРОГРАММАСЫН ҮЗЛӘШТЕРҮНӨН ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН НӨТИҖӘЛӘРЕ «Сөйләм һәм уку эшчәнлегенә төрләр» бүлегенә: аудиолаштыру, кычкырып уку һәм үзлектән уку, текстның төрле типлары белән эшләрү, библиографик культура, матур әдәбият текстны белән эшләрү, сөйләмле аралашу культурасы.

Укучылар түбәндәгеләргә өйрәнәчәкләр:

- индивидуаль мөмкинлекләргә туры китереп, уку тизлеген даими арттыра барып, тулы сүзләр белән кычкырып укырга;

- беренчел танып уку, сайлап уку һәм кабат өйрәнәп укуны үзлектән башкарырга;

- кыска монологик сөйләм төзәргә: укытучының сорауына кыскача һәм җәенке итеп җавап бирергә;

- әңгәмәдәшен тыңларга (укытучыны һәм сыйныфташларын): әйтелгән җавапны кабатламаска, чит кешенең җавабын яңа эчтәлек белән тулыландырырга;

- татар әдәбияты классикаларыннан 2 – 3 язучының исеме атарга;

- эсәрләрнең исемнәрен санап чыгарга һәм аларның кыскача эчтәлеген сөйләргә; • яраткан авторының эсәрләрен санап чыгарга һәм кыскача аларның эчтәлеген сөйләргә;

- эсәрнең темасын билгеләргә һәм төп фикерен аерып күрсәтергә (укытучы ярдәмендә);

- эсәр геройларына (исемнәренә, портретларына, сөйләмнәренә) һәм аларның гамәлләренә бәя һәм характеристика бирергә;

- сүзләрнең мәгънәсен ачыклар өчен «Аңлатмалы сүзлек»тән файдаланырга. Мөстәкыйль, парлы, төркемле һәм күмәк эш процессында укучылар түбәндәгеләргә өйрәнү мөмкинлеге алачаклар:

- укытучы укыган текстны максатчан кабул итү нигезендә аудиолаштыру күнекмәләрен үстерергә;

- укылганның эчтәлегенә карата телдән үз мөнәсәбәтен белдерергә;

- төрле авторларның 2 – 3 шигырен яттан сөйләргә (сайлап);

- зур булмаган текстның эчтәлеген сөйләргә;

- мәктәп китапханәсеннән китаплар һәм балалар журналларын сайлаганда, тышлыктагы мәгълүматтан һәм шулай ук «Эчтәлек» битеннән файдаланырга;

- дәрәсләрдә эшләгәндә, хрестоматия текстларын, шулай ук өй һәм мәктәп китапханәсе китапларын кулланарга;

- эсәр текстны буенча сораулар бирергә һәм сорауларга җавап бирергә.

«Әдәбият белеме пропедевтикасы» бүлегенә: шигъри эсәр үзенчәлекләрен тану (ритм, рифма һ.б.ш.), төрле жанр үзенчәлекләрен аера белү (халык һәм автор әкиятләрен һ.б.ш.), әдәби алымнарны тану (чагыштыру, сынландыру, контраст һ.б.) Укучылар түбәндәгеләргә өйрәнәчәкләр:

- хайваннар турындагы әкиятне тылсымлы әкияттән аерырга;

- тылсымлы әкиятнең үзенчәлекләрен билгеләргә;

- әкият белән хикәяне аерырга. Укучылар түбәндәгеләргә өйрәнү мөмкинлеге алачаклар:

- авторлы балалар шигъриястендә фольклорның жанр үзенчәлекләрен табарга: әкият-чылбырның, санамышның, тизәйткечнең, такмакның, бишек жырының сюжеткомпозиция үзенчәлекләрен;

- әдәбият жанрлары һәм фольклор арасында хәрәкәт чикләрен эзләп табарга (хикәя әкият элементларын үз эченә алырга мөмкин, тылсымлы әкият – хайваннар турындагы әкият элементларын һ.б.ш.)

- дөнъяны шигъри кабул итүнең үзенчәлеге нидән гыйбарәт икәннән аңларга;

- дөнъяны шигъри кабул итүнең чагылышы шигъри текстларда гына түгел, шулай ук проза әсәрләрендә дә булырга мөмкинлеген танырга.

«Укучыларның ижади эшчәнлеге элементлары» бүлеге: рольләргә бүлеп ук, сәхнәләштерү, телдән сүз белән рәсем ясау, рәсемнәр белән эшләү, үз текстларын булдыру. Укучылар түбәндәгеләргә өйрәнәчәкләр:

- укылганның эчтәлеген аңларга;

- текст үзенчәлекләренә яраклы рәвештә уку интонациясен, темпын аңлап сайларга һәм кирәкле паузалар куярга;

- әдәби әсәрне рольләргә бүлеп һәм чылбыр буенча укырга;

- программада билгеләнгән матур әдәбият әсәрләрен кычкырып укыганда, хистойгы белән кабул итәргә.

Мөстәкыйль, парлы, төркемле һәм күмәк эш процессында укучылар түбәндәгеләргә өйрәнү мөмкинлеге алачаклар:

- шигъри һәм проза әсәрләрен сәнгатьле укырга;

- дәрәсләктәге рәсемнәрне карарга һәм аларны сәнгати текстлар белән чагыштырырга;

- үзенең шәхси тәэсирләре һәм күзәтүләре белән телдән бүлешергә.

2 НЧЕ УКУ ЕЛЫ АХЫРЫНА УУГ ФОРМАЛАШУНЫҢ КӨТЕЛГӘН НӘТИҖӘЛӘРЕ

Укучылар танып белүле гомуми уку гамәлләре өлкәсендә түбәндәгеләргә өйрәнәчәкләр:

- уку дәрәсләгендә юнәлеш табарга: шартлы билгеләрне укырга; «Эчтәлек» бите буенча кирәкле текстны табарга;

- текстның билгеләнгән өзеген, әлеге биттәге билгеләнгән юлларны һәм сүзләрне тиз арада табып алырга;

- берничә мәгълүмат чыганагы белән эшләргә (уку китабы, мөстәкыйль эш дәфтәре һәм хрестоматия; уку китабы һәм уку сүзлекләре; текст һәм текстка рәсемнәр). Укучылар коммуникатив уку гамәлләре өлкәсендә түбәндәгеләргә өйрәнәчәкләр:

а) хезмәттәшлек буларак аралашу кысаларында:

- партадашы белән эшләргә: күршесе белән эшләргә бүлешергә, эшнең үзенә төшкән өлешен башкарырга, үтәлгән эшне үзара тикшерергә;

- чылбыр буенча эшләргә;

б) үзара багланышлар буларак аралашу кысаларында:

- ике төрле фикер, ике позиция арасындагы аерманы табарга һәм шуларның берсенә дәлилләр кушылырга;

- тексттан геройлар әйткән фикергә дәлил табарга.

Уку гамәлләрен контрольдә тоту һәм үзконтроль өлкәсендә укучылар түбәндәгеләргә өйрәнү мөмкинлеге алачаклар:

- яңгыраган фикерне тексттан алынган юллар белән дәлилләргә;

- төрле фикерләренә төрле нигезләргә ия булуын аңларга.

3 НЧЕ УКУ ЕЛЫ АХЫРЫНА «ӘДӘБИ УКУ» КУРСЫ БУЕНЧА УКУ ПРОГРАММАСЫН ҮЗЛӘШТЕРҮНЕҢ ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН НӘТИҖӘЛӘРЕ

«Сөйләм һәм уку эшчәнлеге төрләре» бүлеге: аудиолаштыру, кычкырып һәм үзлектән уку, төрле типтагы текстлар белән эшләү, библиографик культура, матур әдәбият текстны белән эшләү, сөйләмле аралашу культурасы.

Укучылар түбәндәгеләрне өйрәнәчәкләр:

- индивидуаль уку темпын исәпкә алып, сүзләрне тулаем дәрәс һәм сәнгатьле итеп кычкырып укырга;

- беренчел танышып уку, кабат карап уку, сайлап һәм кабаттан өйрәнәп укуны үзлектән башкарырга;

- өйрәнелә торган әсәрләрнең авторларын – язучыларның һәм шагыйрьләрнең исемнәрен атарга, әсәрләрнең исемнәрен санап чыгарга һәм сыйныфта укылган текстларның эчтәлеген кыскача сөйләргә;

- яраткан әдәби герой турында сөйләргә;

- геройга карата автор мөнәсәбәтен ачыкларга;

- әсәр геройларына характеристика бирергә; төрле әсәрләрдәге геройларның холык-фигыльләрен чагыштырырга;

- төрле авторларның 3 – 4 шигырен яттан сөйләргә (сайлап);

- китапта аның элементлары буенча юнәлеш табарга (автор, исеме, «Эчтәлек» бите, рәсемнәр). Мөстәкыйль, парлы, төркемле һәм күмәк эш процессында укучылар түбәндәгеләргә өйрәнү мөмкинлеге алачак:

- мөстәкыйль рәвештә китап сайлап алырга һәм китапның элементлары буенча эчтәлеген билгеләргә;

- сайланган китапларны мөстәкыйль рәвештә укырга;

- укылган әсәрләрнең геройлары турында бәяләмәле фикерләр әйтергә;

- сүзлекләр белән мөстәкыйль эшләргә. «Әдәбият белеме пропедевтикасы» бүлеге: шигъри әсәрнең үзенчәлекләрен тану (ритм, рифма һ.б.ш.), әсәрләрнең жанр үзенчәлекләрен аера белү (әкият һәм хикәя; хайваннар турында һәм тылсымлы әкиятләр һ.б.), әдәби алымнарны танып белү (чагыштыру, сынландыру, контраст һ.б.). Укучылар түбәндәгеләргә өйрәнәчәкләр:

- хайваннар турында әкиятне, мәсәлене, тылсымлы әкиятне, көнкүреш әкиятен аера белергә;

- әкиятне һәм хикәяне аера белергә;

- әдәбиятта сәнгати тәэсирлелек чараларын табарга һәм аера белергә (алымнар: чагыштыру, сынландыру, гипербола, контраст; фигуралар: кабатлау)..

Укучылар түбәндәгеләргә өйрәнү мөмкинлеге алачаклар:

- хайваннар турында әкияттә вакыт ягыннан үсешне аңларга;

- әкият һәм матур сәнгать әсәрен чагыштырырга.

«Укучыларның ижади эшчәнлек элементлары» бүлеге: рольләргә бүлеп уку, сәхнәләштерү, сүз белән рәсем ясау, рәсемнәр белән эшләрү, үз текстларын булдыру. Укучылар түбәндәгеләргә өйрәнәчәкләр:

- укылганның эчтәлеген аңларга; текстның үзенчәлекләренә тәңгәл китереп уку интонациясен, темпын сайларга һәм кирәкле паузаларны куярга;

- программада билгеләнгән матур әдәбият әсәрләрен хис-тойгылар белән кабул итәргә һәм сөйләм аша шәхси тәэсирләрне (бәяләмәләрне) тапшырырга;

- әдәби текстның, сынлы сәнгать һәм музыка әсәренең мәгънәсен ачып бирергә (күргән, укыган һәм ишеткән мәгълүматка үз фикерен һәм хис-тойгыларын белдерергә);

- әдәби әсәрләрдәге өзекләрдән зур диалог өлешләрен сәхнәләштерүдә катнашу (рольләргә бүлеп уйнау);

Мөстәкыйль, парлы, төркемле һәм күмәк эшчәнлек процессында укучылар түбәндәгеләргә өйрәнү мөмкинлеге алачаклар:

- шигырь һәм проза текстларын кычкырып укырга;

- дәрәсләктәге рәсемнәрне карарга, музыка әсәрләрен тыңларга, аларда яңгыраган фикерләрен, хисләрен һәм тойгыларны чагылдыру күзлегеннән чыгып, матур әдәбият текстларын һәм сынлы сәнгать әсәрләрен чагыштырып карарга;

- әдәби текстлар, музыка һәм сынлы сәнгать әсәрләре турында фикер алышканда туган шәхси тәэсирләрне һәм күзәтүләрне телдән һәм язмага (фикерләр әйтү һәм/яки кыскача иншалар язу рәвешендә) уртаклашырга.

3 НЧЕ УКУ ЕЛЫ АХЫРЫНА УУГ ФОРМАЛАШТЫРУНЫҢ КӨТЕЛГӘН НӘТИЖӘЛӘРЕ

Танып белүле гомуми уку гамәлләре өлкәсендә укучылар түбәндәгеләргә өйрәнәчәкләр:

- уку-укуыту сүзлекләре корпусында иркен рәвештә юнәлеш табарга;
- кирәкле сүзлек мәкаләсен тиз арада табарга;
- уку китабында иркен рәвештә юнәлеш табарга: шартлы билгеләр телен укырга; «Эчтәлек» бите буенча кирәкле текстны табарга;
- текст белән эшләргә: аның темасын һәм төп фикерен (идеясен, хис-тойгыларын), төрле тормыш позицияләрен (карашны, максат куелышын, фикер юнәлешен) аерып күрсәтергә;
- берничә мәгълүмат чыганагы белән (уку китабы, мөстәкыйль эш дәфтәре һәм хрестоматия; уку китабы һәм уку сүзлекләре; уку китабы һәм өстәмә мәгълүмат чыганақлары (башка уку комплектлары, китапханә китаплары, Интернеттан алынган мәгълүматлар), текстлар һәм текстларга ясалган рәсемнәр белән эшләргә. Укучылар түбәндәгегә өйрәнү мөмкинлеген алачаклар:
 - монографик, жанрлы һәм тематик жыентыклар төзү алгоритмын үзләштерергә (терминнар – жыентык билгеләмәләре үзләре кулланылмый). Коммуникатив уку гамәлләре өлкәсендә укучылар түбәндәгеләргә өйрәнәчәкләр: а) хезмәттәшлек буларак аралашу кысаларында:

- партадашы белән кече төркемдә, зур төркемдә эшләргә: эшләрне һәм рольләрен үзара бүлешергә, эшнән үзәнә төшкән өлешен башкарырга һәм аны гомуми эш кырына урнаштырырга; б) үзара багланышлар буларак аралашу кысаларында:

- тәкъдим ителгән ике фикер, ике позиция арасындагы аерманың нигезен аңларга һәм дәлилләр рәвештә шуларның берсенә кушылырга һәм үз фикерен әйтә карарга; Регулятив уку гамәлләре өлкәсендә укучылар түбәндәгегә өйрәнәчәкләр:

- эшнән үтәләше барышын һәм алынган нәтижәне контрольдә тотарга һәм үзконтрольне тормышка ашырырга.

4 НЧЕ УКУ ЕЛЫ АХЫРЫНА «ӘДӘБИ УКУ» КУРСЫ БУЕНЧА УКУ ПРОГРАММАСЫН ҮЗЛӘШТЕРҮНЕН ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН НӘТИЖӘЛӘРЕ «Сөйләм һәм уку эшчәнлеген төрләре» бүлегенә: аудиолоаштыру, кычкырып һәм үзлектән уку, төрле текстлар белән эшләү, библиографик культура, матур әдәбият әсәре белән эшләү, сөйләмле аралашу культурасы. Укучы түбәндәгеләргә өйрәнәчәк:

- танышып уку, карап чыгып уку, сайлап һәм өйрәнәчәк укуны үзлектән башкарырга;
- әсәрнән төп темасын һәм төп фикерен билгеләргә; текстны мәгънәви кисәкләргә бүлүргә, текст планын төзүгә һәм аны текст эчтәлеген сөйләгәндә кулланырга; текстның эчтәлеген кыскача һәм тәфсилләп сөйләргә;

- сыйныфта укылган төп әдәби әсәрләрнән эчтәлеген тәкъдим итәргә, аларның авторларын һәм исемнәрен күрсәтергә;

- ике-өч балалар журналын атарга һәм аларның төп эчтәлеген сөйләргә (рубрикалар нигезендә);

- әсәрләрнән геройларына характеристика бирергә, бер һәм төрле әсәрләрдәге геройларның хольк-фигылен чагыштырырга; авторның геройга булган мөнәсәбәтен ачыкларга;

- шигъри әсәрне яки аннан өзекне яттан сөйләргә (сайлап), үзәнә уку рәвешенә карата сыйныфташларының әйткән сүзләрен һәм тәнкыйтен тыныч кабул итәргә;

- әдәби әсәр һәм герой турында әйткән фикерләрен нигезләргә, аны әсәрдән китерелгән өзекләр һәм аерым юллар белән дәлилләргә;

- китапта аның элементлары буенча юнәлеш табарга (авторы, исеме, титул бите, “Эчтәлек” бите, аннотация, рәсемнәр);

- аерым эсэрлэргә һәм эсэрләр жыентыгына аннотация төзөргә;
- төрле бурычларны хэл итү максатында китапханәдән мөстәкыйль рәвештә китап сайлап алырга (тәкъдим ителгән исемлеккә тәңгәл китереп уку, билгеле бер темага телдән хәбәр эзерләү);

- укылган эсэрләр геройлары турында бәяләмәле фикерләр әйтергә һәм сыйныфташларының фикерен тыныч кына кабул итәргә;

- төрле мәгълүмат чыганаclarы белән мөстәкыйль эшлэргә (сүзлекләрне һәм төрле юнәлештәге белешмәлекләрне дә кертеп).

«Әдәбият белеме препедевтикасы» бүлге: рифмаларның типларын аера белү, халык ижаты һәм авторлык әдәбияты эсэрләрнең жанр үзенчәлекләрнен аеру, текстларда әдәби алымнарны танып белү (чагыштыру, сынландыру, контраст, гипербола һ.б.) һәм аларны куллануның сәбәпләрен аңлау.

Укучы түбәндәгелэргә өйрәнәчәк:

- сәнгати мәдәниятнең төп хәрәкәт векторын күзалларга: халык ижатыннан алып, авторлык формаларына кадәр;

- халык ижаты эсэрләрнен авторлы эсэрләрден аера белергә;

- авторлы әдәбиятта сәнгати тәэсирлелек чараларын табарга һәм аера белергә (чагыштыру, сынландыру, гипербола, контраст, кабатлау, рифмаларның төрле типлары). Мөстәкыйль, парлы, төркемле һәм күмәк эш процессында укучы түбәндәгелэргә өйрәнү мөмкинлеге алачак:

- дөнья халыклары әкиятләрнендә, татар һәм рус халык әкиятләрнендә дөньяны мифологик кабул итү үзенчәлекләрнен күзәтеп барырга;

- шагыйрь сайлаган шигърь формасының шигърь мәгънәсе белән элемтәсен табарга (классик һәм хәзерге заман шигърияте мисалында);

- әдәби эсэр тудыруда язучының (шагыйрьнен, рәссамның) ижади биографиясенен ролен аңларга;

- төрле сәнгатькә караган эсэрләр (әдәби, музыка, сынлы сәнгать) тематик охшашлык нигезендә генә түгел, бәлки авторларының дөньяны кабул итүнен (эсэрләрдә чагылдырылган фикерләрнен һәм хис-тойгыларның) охшашлыгы һәм аермалыгы нигезендә дә чагыштырылып каралырга мөмкин икәннен аңларга. «Укучыларның ижади эшчәнлек элементлары» бүлге: рольлэргә бүлеп уку, сүз белән рәсем ясау, рәсемнәр белән эшлэү, үз текстларын булдыру.

Мөстәкыйль, парлы, төркемле һәм күмәк эш процессында укучы түбәндәгелэргә өйрәнү мөмкинлеге алачак:

- шигъри һәм проза эсэрләрнен кычкырып укырга;

- сыйныфташлары белән әдәби, сынлы сәнгать һәм музыка эсэрлэре турында, аларда чагылдырылган фикерләр, хисләр һәм тойгылар күзлегеннен чыгып фикер алышырга;

- әдәби текстлар, музыка һәм сынлы сәнгать эсэрлэре турында фикер алышу барышында туган тәэсирләр һәм күзәтүләр белән телдән һәм язмача (фикер һәм/яки кыска иншалар язучы формасында) уртаклашырга.

4 НЧЕ УКУ ЕЛЫ АХЫРЫНА УУГ ФОРМАЛАШТЫРУДА КӨТЕЛГӘН НӘТИЖӘЛӘР

Танып белүле гомуми уку гамәллэре өйрәнәчәк:

- текст белән ирекле эшлэргә: бирелгән аспектта каралырга тиешле мәгълүматны аерып күрсәтергә, тәкъдим ителгән аспектны тотып торырга, карау аспекттын тиз арада үзгәртә белергә;

- уку китабы һәм комплекттагы башка китапларда; уку сүзлеклэре корпусында, вакытлы матбугат басмаларында; мәктәп китапханәсе фондында иркен юнәлеш табарга: кирәкле мәгълүматны таба белергә һәм аны төрле уку максатларында куллана белергә;

- төрле мәгълүмат чыганаclarы белән иркен эшли белергә (текст формасында, сынлы сәнгать һәм музыка эсэре рәвешендә). Коммуникатив уку гамәллэре өлкәсендә укучы түбәндәгелэргә өйрәнәчәк: а) хезмәттәшлек буларак аралашу кысаларында:

- уку кооперациясенен төрле формаларына (икәү, кече төркемдә, зур төркемдә эшлэү) һәм төрле социаль рольлэргә (алып баручы һәм башкаручы); б) үзара багланышлар буларак аралашу кысаларында:

- тәкъдим ителгән фикерләр, позицияләр арасында аермалыкны табарга һәм шуларның берсенә кушыла белергә яки үз фикерен әйтә белергә. Регулятив уку гамәлләрендә укучы түбәндәгегә өйрәнәчәк:

- үз контрольгә һәм эшне үтәүнең барышын һәм алынган нәтижәне контрольдә тотарга.

Шәхескә бәйлә уку гамәлләре өлкәсендә укучы түбәндәгеләргә өйрәнү мөмкинлеген алачак:

- үз культурасын һәм дөньяны кабул итүне формалаштыруда әдәби укуның әһәмиятен аңларга;

- үз әхлакый-этик юнәлешен шомартырга (әсәрләргә анализ барышында һәм алар буенча фикер алышканда мораль бәяләр һәм әхлакый сайланыш тәҗрибәсе туплап).

Башлангыч сыйныф ахырында укучылар түбәндәгә нәтижеләргә ирешә: «Сөйләм һәм уку эшчәнлегенә төрләр» юнәлеше буенча укучы фольклор әсәрләрен (такмак, җыр, санамыш, табышмак, мәкаль, әйтем, әкият) аңлап зинһанга кабул итә һәм аера белергә;

төрле жанрдагы (хикәя, шигырь, әкият) әсәрләргә кычкырып укырга һәм эчтәлек буенча сорауларга җавап бирергә; әдәби әсәргә дәрәҗә итеп әйтергә (авторның нсем-фамилиясе, әсәрнең исеме);

Укучыга: укылган әсәрнең әхлакый эчтәлеген аңларга; әсәр һәм геройлар турында фикерләрен җиткерергә; әсәр өзекләреннән укылган әсәрләргә танырга өйрәнергә мөмкинлек туа. шигырь, хикәя, табышмак, мәкаль, әкият жанрларын аерырга. әдәбиятны күпмилләтле дөньяви мәдәният традицияләрен, әхлакый кыйммәтләрен саклау һәм тапшыру чарасы икәнлеген аңлау;

Ватан һәм ватандашлар, әйләнә-тирә, мәдәният, дуслык, намус, яхшылык һәм яманлык турында күзаллау булдыру; системалы укуга ихтыяҗ, укучы компетентлыгы формалаштыру; эчтән һәм кычкырып уку, әдәби төшенчәләр кулланып, әдәби, фәнни-популяр, уку текстларын анализлау алымнарына ия булу; укуның берничә төрен куллану: төп эчтәлекне аңлау өчен уку (танышу) тулы эчтәлекне аңлау өчен уку (өйрәнү) кирәкле, мөһим мәгълүматны аерып алу өчен уку (эзләнү); төрле текстларның эчтәлеген һәм спецификасын бәяли, аңлап кабул итә белү, аларны тикшерүдә, фикер алышуда катнашу, әдәби гамәлләрнең эш-гамәлләренә, дәлилләп, әхлакый яктан бәя бирү; кызыксындырган әдәбиятны мөстәкыйль рәвештә сайлап ала белү, укыганны аңлау һәм өстәмә мәгълүмат алу өчен төрле белешмә чыганақлардан файдалану; сәбәплә-нәтиҗәле бәйләнешләр урнаштыру, әсәрнең төп фикерен аңлау, текстны өзекләргә бүлү, исем бирү, гади план төзү, сәнгатьлелек чараларын белү, эчтәлек сөйләү.

Укучы өйрәнәчәк: текст белән эшләргә: кирәкле мәгълүматны табарга һәм аны төрле уку максатларында кулланарга; китапта ориентлашырга, берьюлы берничә мәгълүмат чыганагы белән эшләргә, сүзлекләр, вакытлы матбугат, мәктәп китапханәсе фондыннан файдаланырга; әдәбиятның сүз сәнгате, сәнгать әсәрләренә бер төре икәнлеген аңларга. Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак: дөньяны танып белү һәм үзтәрбия, үзкультура формалашуда әдәби укуның мөһимлеген аңлап эш итәргә; әдәби әсәргә бәя бирү һәм анализлауның иң гади инструментариен кулланарга.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА

Виды речевой и читательской деятельности. Восприятие речи на слух, понимание текста, ответы на вопросы по содержанию, умение задавать вопросы по содержанию прослушанного, определение последовательности событий.

Аудирование. Умение воспринимать на слух звучащую речь: чтение текста вслух учителем и одноклассниками, высказывания собеседников, адресованные себе вопросы. Понимание смысла звучащей речи: удержание обсуждаемого аспекта, способность отвечать на вопросы по ее содержанию и задавать собственные вопросы.

Чтение вслух. Укрепление чтения как основы для перехода от слогового чтения к чтению целыми словами, а также постепенного увеличения скорости чтения. Формирование мотива читать вслух в процессе чтения по ролям и чтения по цепочке. Освоение особенностей выразительного чтения (чтение отдельных предложений с интонационным выделением знаков препинания на начальном этапе, жанровые требования и ограничения самого читаемого текста – лирическое стихотворение читается не так, как былина, а гимн – не так, как колыбельная песенка или прибаутка, и т.д. – и осознанный выбор подходящих к случаю интонации, тона, пауз, логических ударений).

Чтение про себя. Умение самостоятельно читать текст небольшого объема. Умение находить в изучаемом тексте необходимые сведения, а также умение находить в словарях нужные словарные статьи и извлекать из них требуемую информацию в рамках выборочного чтения.

Говорение. Освоение разновидностей монологического высказывания: в форме краткого или развернутого ответа на вопрос; в форме передачи собственных впечатлений, передачи жизненных наблюдений и впечатлений; в форме доказательного суждения с опорой на текст (зачитывание нужного места в тексте). Освоение особенностей диалогического общения: умение слушать высказывания собеседника и выражать к ним свое отношение (согласие /несогласие). Умение спорить, опираясь на содержание текста. Этическая сторона диалогического общения – использование норм речевого этикета и воспитание сочувственного отношения к проигравшей в споре стороне.

Письмо (культура письменной речи.) Различение видов текста (текст-повествование, текст-описание, текст-рассуждение) и их практическое освоение в форме мини-сочинений; краткие сочинения по личным наблюдениям и впечатлениям; сочинения по живописным произведениям; письменное составление аннотаций к отдельным произведениям и сборникам произведений; обучение культуре предметной и бытовой переписки (написание писем и поздравительных открыток, формулы вежливости).

Работа с текстом художественного произведения. Анализ заголовка, анализ текста (через систему вопросов и заданий), определение его эмоционально-смысловых доминант (основная мысль в басне, главные переживания в лирическом стихотворении, противоположные позиции героев и авторский вывод в рассказе, основная интонация в колыбельной песне, былине, гимне и т.д.). Определение особенностей построения текста, выявление средств художественной выразительности. Умение определить характер героя (через его словесный портрет, анализ поступков, речевое поведение, через авторский комментарий), проследить развитие характера героя во времени, сравнительный анализ поведения разных героев. Обнаружение (с помощью учителя) авторской позиции в прозаических текстах и направления авторских переживаний в лирических текстах. В результате работы с текстом: умение выделять в тексте разные сюжетные линии; видеть разные точки зрения или позиции; устанавливать причинно-следственные связи в развитии сюжета и в поведении героев; понимать авторскую точку зрения; выделять основную мысль текста; обнаруживать выразительные средства.

Работа с учебными и научно-популярными текстами. Обучение структурированию научно-популярного и учебного текстов, выделению в тексте отдельных частей, ключевых слов, составлению плана пересказа.

Формирование библиографической культуры. Умение пользоваться аппаратом учебника (страницей «Содержание» или «Оглавление», системой условных обозначений), навыки работы с дополнительными текстами и иллюстрациями. Представление о книге-сборнике, книге-произведении, о периодической печати, о справочной литературе. Систематическое использование словарями. Представление об алфавитном каталоге библиотеки. Практическое использование фондов школьной библиотеки в учебном процессе. Знакомство с книгой как с особым видом искусства, изучение ее элементов.

Внеклассное чтение. Организация подготовки учащихся к самостоятельному чтению книг, расширению и углублению читательского кругозора, познавательных интересов. Развитие устойчивого и осознанного интереса к чтению художественной литературы, знакомство с детской книгой как явлением культуры, ее структурой, видами, жанрами, темами.

Устное народное творчество. Широко используется как материал для обучения грамоте, родному языку и словесности. Систематизация знаний учащихся о малых фольклорных жанрах татарского народного творчества и понятия «устное народное творчество». Формирование элементов литературоведческих представлений. Представление о фольклорных произведениях. Жанровое разнообразие фольклорных произведений (докучная сказка; сказки о животных, волшебные и бытовые сказки; малые фольклорные формы: загадки, считалки, колыбельные песенки, пословицы и т.д.). Представление о жанрах басни. (Басни – авторские произведения, укорененные в сказке о животных и в фольклорном мире ценностей.). Авторская литература: жанры рассказа и литературной сказки, авторская поэзия. Особенности стихотворного текста (ритм, рифма). Различение рифмы и понимание содержательности каждого конкретного вида рифмы. Освоение понятий «тема» и «основная мысль», а также «основное переживание» героя произведения. Практическое различение произведений разного жанрового характера (без освоения понятия «жанр»). Практическое освоение представления о сюжете и о бродячих сюжетах. Представление о герое произведения, об авторе-рассказчике. Практическое различение в текстах и уяснение смысла использования средств художественной выразительности: олицетворения, сравнения, гиперболы, контраста, звукописи, фигуры повтора.

Работа с текстами разных видов и жанров литературы. Определение принадлежности текста к фольклорному миру или кругу авторских произведений. Понимание жанровых особенностей текста (волшебная сказка, докучная сказка, рассказ, колыбельная песенка, гимн и т.д.) Понимание разницы между художественным и научно-популярным текстами. Умение доказательно показать принадлежность текста к кругу художественных или научно-популярных текстов. Понимание отличий прозаического и поэтического текстов. Умение реконструировать (с помощью учителя) позицию автора в любом авторском тексте, а также понимать переживания героя (или лирического героя) в лирическом стихотворении.

Работа с произведениями разных видов искусства (литература, живопись, прикладное искусство, скульптура, музыка). Представление о литературе как об одном из видов искусства (наряду с живописью, музыкой и т.д.). Сравнение особенностей мировосприятия писателя, живописца и композитора. Сравнение произведений, принадлежащих к разным видам искусства.

Элементы творческой деятельности. Чтение художественного произведения (или его фрагментов) по ролям и по цепочке. Умение читать выразительно поэтический и прозаический текст. Умение осознанно выбирать интонацию, темп чтения и делать необходимые паузы в соответствии с особенностями текста. Умение рассматривать иллюстрации в учебнике, сравнивать их с художественными текстами. Практическое освоение малых фольклорных жанров (загадки, считалки, колыбельные песни), сочинение собственных текстов и инсценировка их с помощью выразительных средств (мимики, жестов, интонации). Способность устно и письменно (в виде высказываний и небольших сочинений) делиться своими личными впечатлениями.

Круг детского чтения. Произведения устного народного творчества Малые жанры фольклора (прибаутки, считалки, скороговорки, загадки, заклички); народные сказки (докучные, сказки о животных, бытовые, волшебные); пословицы и поговорки. Авторские произведения, басни. Литературные авторские произведения. Произведения классиков отечественной литературы XIX–XXвв. (стихотворения, рассказы, волшебные сказки в стихах, повесть). Произведения классиков детской литературы (стихотворения, рассказы, сказки, сказочные повести). Произведения современной отечественной (с учетом многонациональности России) и зарубежной литературы (стихотворения, рассказы, сказки, сказочная повесть). Разные виды книг: историческая, приключенческая, фантастическая, научно-популярная, справочно-

энциклопедическая литература; детские периодические издания (детские журналы). В результате обучения на уровне начального общего образования будет обеспечена готовность школьников к получению дальнейшего образования на уровне основного общего образования и достигнут необходимый уровень их общекультурного и литературного развития.

Выпускник

сможет работать с текстом: выделять нужную информацию и использовать ее в разных учебных целях; ориентироваться в книге и работать сразу с несколькими источниками информации; пользоваться словарями, периодическими изданиями и фондом школьной библиотеки;

накопит опыт понимания того, что литература – это искусство слова, один из видов искусства;

получит возможность осознать значение литературного чтения в формировании собственной культуры и мировосприятия.

овладеет элементарным инструментарием анализа и оценки произведений литературы.

УКУ ПРЕДМЕТЫНЫҢ БАШЛАНГЫЧ ГОМУМИ БЕЛЕМ ЭЧТӘЛЕГЕ

Уку һәм сөйләм эшчәнлеге төрләре

Сөйләмне тыңлап аңлау, текстны аңлау, эчтәлек буенча сорауларга җавап бирү, ишеткән буенча сораулар бирә белү, вакыйгаларның эзлеклелеген билгеләү.

Тыңлап аңлау.

Сөйләмне тыңлап аңлый белү: укытучы яки сыйныфташлары укый торган текст, әңгәмәдәшләрнең сөйләме, укучыга адресланган сораулар.

Ишеткән сөйләмнең мәгънәсен аңлау: фикер алыша торган аспектны билгели алу, тема буенча сорауларга җавап бирү һәм сораулар бирә белү.

Кычкырып уку.

Ижекләп укудан тулы сүзләр укуга күчү һәм эзлекле рәвештә уку тизлеген арттыру чарасын ныгыту.

Рольләргә бүлеп яки чылбыр буенча уку процессында кычкырып укуга кызыксыну уяту.

Сәнгатьле уку үзгәчлекләрен үзләштерү (башлангыч этапта аерым жөмлөләрне тыныш билгеләренә интонацион басым ясап уку, текстны укуга жанр буларак таләпләр һәм чикләүләр – бәетләр лирик шигырь кебек укылмый, гимн – бишек жырыннан аерыла, һ.б. конкрет эсәргә туры килә торган интонация, тон, паузалар, логик басымны мөстәкыйль рәвештә сайлый белү).

Эчтән уку. Күләме зур булмаган текстларны мөстәкыйль рәвештә уку.

Өйрәнелә торган тексттан кирәкле мәгълүматны, сүзлекләрдән кирәкле сүзләргә таба белү, шул ук вакытта сайлап уку кысаларында таләп ителә торган мәгълүматны аерып ала белү.

Сөйләү. Монологик сөйләмнең төрле формаларын үзләштерү: сорауга тулы яки кыска җавап формасы, үз кичерешләрен, күзәтүләрен белдерү, текстка нигезләнеп, дәлиллек фикер йөртү (текстның кирәкле өзеген уку).

Диалогик сөйләмнең кайбер үзгәчлекләрен үзләштерү: әңгәмәдәшен тыңлый, аңа үз карашын (киләшү / килешмәү) җиткерә белү.

Текст эчтәлегенә таянып, бәхәсләшә белү.

Диалогик аралашуның этик ягы – сөйләм этикеты нормаларын куллану һәм бәхәстә җиңелгән якка уңай мөнәсәбәт.

Язу. Эш дәфтәрендә күнегүләр эшләү, үз күзәтүләрен, кичерешләрен сурәтләгән кыска иншалар, әдәби эсәргә иллюстрацияләр, рәсемнәр буенча мини-сочинениеләр; фәнни һәм көндәлек тормышта кулланыла торган аралашу хатлары культурасы (SMSхәбәр, хат, котлау откырткасы, әдәплелек формуласы).

Әдәби эсәр текстны белән эш.

Эсәрнең исеме турында уйлану, сорау һәм биремнәр системасы аша текстны аңлау, эчтәлек буенча фикер алышу, шигырьдәге лирик геройның кичерешләрен, хикәя авторының

фикерен, геройларның уңай һәм тискәре позицияләренә төшенү, бишек жыры, гимн, былина жанрларының төп интонациясен аңлау һәм башкалар.

Текстның төзелеш үзенчәлекләрен билгеләү, әдәби сәнгать чараларына игътибар итү. Геройларның характерын билгели белү (эш-гамәлләренә анализ, телдән портрет, фикер йөртү үзенчәлеге, автор комментарийлары аша), билгеле вакыт аралагында геройның характерындагы үзгәрешләренә тою, төрле геройларның үз-үзләрен тотышына чагыштырма анализ.

Укытучы ярдәме белән проза әсәрләрендә автор позициясен һәм лирик текстларда автор кичерешләренә юнәлешен ачыклау.

Текст белән эш нәтижәсе буларак: әсәрдәге төрле сюжет сызыкларын аера белү, сюжет үсешендә һәм геройларның үзүзләрен тотышында сәбәп-нәтижә бәйләнешләрен билгеләү, автор карашын аңлау, текстның төп фикерен ачыклау, сәнгатьлелек чараларын табу.

Фәнни-популяр һәм өйрәтү характерындагы текстлар белән эш.

Текст эчтәлегенә асылын аңлау, тексттан иң мөһим сүзләренә һәм өзекләренә аерып алу, эчтәлек сөйләү планын төзү.

Сыйныфтан тыш уку.

Укучыларның китапны мөстәкыйль уку эшчәнлеген оештыру, укучы буларак танып-белүләрен киңәйтү, белемнәрен тирәнәйтү.

Әдәби әсәрләрне даими укуга кызыксыну уяту аша балалар китабына салынган мәгълүмат белән танышып, аларның мәдәни карашны киңәйтү, жанр формаларына һәм тема төрлелегенә игътибар итәргә өйрәтү.

Халык авыз иҗаты.

Туган телгә, грамоталылыкка, сөйләмгә өйрәтүдә киң кулланыла. Татар халык иҗатының кечкенә фольклор жанрлары турындагы белемнәрен һәм “халык авыз иҗаты” төшенчәсен системалаштыру.

Әдәби күзаллау элементлары формалаштыру. Фольклор әсәрләрен күзаллау. Фольклорда жанрлар төрлелеге (хайваннар турында, тылсымлы һәм көнкүреш әкиятләре, фольклорның кыска формалары, табышмаклар, мәкальләр, әйтемнәр, санамышлар һ.б.).

Мәсәл жанрлары турында күзаллау булдыру.

Хикәя, әдәби әкият, автор шигърияты жанрлары.

Лирик әсәр үзенчәлекләре (ритм, рифма). Рифманы аеру һәм һәр рифма төренә эчтәлекле үзенчәлеге аңлау. “Тема”, “төп фикер”, “әдәби геройның кичерешләре” төшенчәләрен үзләштерү.

Төрле жанрдагы әсәрләренә, “жанр” төшенчәсен кулланмый гына, аера белү. Сюжет турында күзаллауны практик үзләштерү.

Әсәрнең герое, автор-сөйләүче турында күзаллау.

Җанландыру, чагыштыру, гипербола, контраст, тавыш язу, кабатлау фигуралары кебек әдәби сәнгатьлелек чараларының мәгънәсен аңлау, тексттан тоемлап таба белү.

Төрле жанрдагы текстлар белән эш.

Бирелгән текстның фольклор яки автор әсәре булуын аера белү.

Текстның жанр үзенчәлекләрен аңлау (тылсымлы әкият, алдавыч әкият, хикәя, бишек жыры, гимн һ.б.).

Әдәби һәм фәнни-популяр текстларның аермасын күрә белү. Текстның әдәби яки фәннипопуляр булуын дәлилләп күрсәтү.

Проза һәм шигърь текстларының аермасын аңлау.

Сәнгатьнең төрле юнәлешләренә караган текстлар белән эш (әдәбият, рәсем сәнгате, скульптура, музыка һ.б.).

Әдәбиятны сәнгатьнең бер төре буларак кабул итәргә әзерлек.

Сәнгатьнең төрле жанрлары өчен уртақ һәм аермалы якларны күрә белү.

Иҗади эшчәнлек элементлары. Әдәби әсәренә яки аның өзеген рольләргә бүлеп яки чылбыр буенча уку.

Проза эсәрен һәм шигырьне сәнгатьле уку. Текст үзенчәлекләренә карап, кирәкле паузаларны, интонация һәм уку темпын сайлый белү.

Дәреслектә бирелгән иллюстрацияләренә карый, текстның эчтәлегә белән чагыштыра белү.

Табышмак, санамыш, бишек жыры кебек фольклор жанрларын практик үзләштерү, үз текстларын ижат итеп карау, кечкенә текстларны мимика, кул хәрәкәтләре, интонация ярдәмендә сәхнәләштерү.

Шәхси кичерешләр белән телдән яки язма формада (кечкенә инша яки репликалар) уртаклашу.

Баланың уку даирәсе.

Халык авыз ижаты эсәрләре: такмаклар, санамышлар, тизәйткечләр, табышмаклар, эндәшләр); халык әкиятләре (алдавыч әкиятләр, тылсымлы, көнкүреш, хайваннар турында), мөкальләр һәм әйтемнәр.

Автор әкиятләре, мәсәлләр.

Әдәби эсәрләр. XIX–XX йөз классик әдәбияты үрнәкләре (шигырьләр, хикәяләр, шигъри формадагы тылсымлы әкиятләр, повесть).

Балалар әдәбияты классикларының эсәрләре (шигырь, хикәя, әкият, әкияти повесть) Россия дәүләтенә күпмилләтле булуын исәпкә алып, бүгенге рус, татар һәм чит ил әдәбияты (шигырь, хикәя, әкият, әкияти повесть).

Төрле жанрдагы китаплар: тарихи, мажаралы, фантастик, фәнни-популяр, белешмә-энциклопедик, балалар өчен чыга торган вакытлы матбугат.

Башлангыч сыйныфларда укыту дәверендә укучыларны алга таба төп мәктәптә белем алуға эзәрлек системалы рәвештә алып барылачак һәм әдәби, мәдәни үсешнең көтелгән дәрәжәсенә ирешеләчәк.

Укыту предметының гамәли эчтәлегә

“Әлифба” дәреслегә белән танышу. Татар теленең модель берәмлекләре. “Исәнме, мәктәп!”, “Таныш булайык!” темаларына әңгәмә.

Әкиятләр белән танышу. Предметны, хәрәкәтне белдерүче сүзләр. “Су анасы”, “Куян кызы”, “Шүрәле”, “Сертотмас үрдәк” әкиятләре.

Спорт мөһданчыгында темасына сөйләшү. Х.Халиков “Гаилә” шигыре. Шәһәрдә темасына сөйләшү. Р.Бәшәр “Светафор” шигыре.

Билгене белдерүче һәм ярдәмче сүз.

Әлифба чоры [а]авазы. Аа хәрәфләре. [ә] авазы, Әә хәрәфләре.

Калын һәм нечкә сузык аваз. Сүзнең авазхәрәф схемасы. [ы]авазы. Ы.ы хәрәфләре. авазы, Эә хәрәфләре. Калын һәм нечкә сузык аваз.

Сүзнең аваз-хәрәф схемасы. [и] авазы. И,и хәрәфләре. [у]авазы һәм Уу хәрәфләре. [ү]авазы. Ү ү хәрәфләре. [о] авазы. Оо хәрәфләре. [ө] авазы. Ө ө хәрәфләре. [н]авазы. Н н хәрәфләре. [л] авазы һәм Л л хәрәфләре. [м] авазы. М, м хәрәфләре. [р]авазы, Рр хәрәфләре. [й] авазы. Йй хәрәфләре. [ң] авазы. ң хәрәфе. [йа] авазы һәм Яя хәрәфләре. [йу]авазы. Ю ю хәрәфләре. [йы] авазы. Ее хәрәфләре. [д]авазы. Дд хәрәфләре [т] авазы. Тт хәрәфләре. [з]авазы. Зз хәрәфләре. [с] авазы, Сс хәрәфләре. [г] авазы. Г г хәрәфләре. [к]авазы. Кк хәрәфләре. [w]авазы. Вв хәрәфләре. [ф]авазы. Ф ф хәрәфләре. [б]авазы. Бб хәрәфләре. [п] авазы. Пп хәрәфләре. [ж] авазы. Ж ж хәрәфләре. [ш] авазы. Ш ш хәрәфләре. [ж]авазы һәм Ж ж хәрәфләре. [ч]авазы һәм Ч ч хәрәфләре. [х]авазы һәм Х х хәрәфләре. [h] авазы. Hh хәрәфләре. [йо] авазы. Ёё хәрәфләре. [шч]авазы. Щщ хәрәфләре. [тс]авазы. Ц ц хәрәфләре. Ъ билгесе, Ы билгесе хәрәфләре.

ТЕМАТИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ ОСНОВНОГО СОДЕРЖАНИЯ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА

№	Наименование разделов и тем	Всего часов
	1 класс	33
1	Устное народное творчество Халык авыз ижаты.	8
	Исэнме мәктәп.Здравствуй школа.. Бишек жырлары / Колыбельные песни Тел шомарткычлар, тизэйткечләр / Скороговорки Такмаklar / Частушки Санамышлар / Считалки Әйтем — сүзнең бизәге / Поговорки Мәкаль — сүзнең жиләге / Пословицы Табышмак — зиһен ачкычы / Загадки Мәзәк — күнел ачкычы / Шутки Алдавыч әкиятләр / Докучные сказки Татар халык әкиятләре. Шүрәле. Ахмак бүре / Татарские народные сказки.Шурале. Глупый волк	
2	Буквы и слова	8
	Закия Туфайлова. Әлифбам / Мой букварь Резеда Валиева. Беренчеләр / Первоклассники Шайхи Маннур. Яхшы бел / Знай хорошо Шаукат Галиев. Витаминлы хәрәфләр / Витаминизированные буквы Габдулла Тукай. Гали белән Кәжә / Гали и Коза;Карлыгач / Ласточка;Бала белән Күбәләк / Бабочка и ребёнок Творческая работа	
3	Мир животных.Весна	18
	Рабит Батулла. Иң-иң-иң / Самый-самый-самый Жавад Таржеманов. Табигать китабы / Книга природы Лябиб Лерон. Супермалай / Супермальчик Фанис Яруллин. Хикмәтле сүз / Волшебное слово Резеда Валиева. Дуслык / Дружба Шаукат Галиев. Светофорның өч күзе / Три глазки светофора Габдулла Тукай. Яз / Весна Гульшат Зайнашева. Әниләр бәйрәме / Праздник матери Лябиб Лерон. Апрель ае / Апрель Разиль Валиев.Алифба Проектная работа. Контрольная работа	
	2 класс	35 часов
1	В природе осень	5
	Габдулла Тукай. Туган тел / Родной язык Закия Туфайлова. Туган ил / Родная страна Резеда Валиева. Туган жир / Родная земля Гариф Галиев. Туган ил кайдан башлана? / С чего начинается Родина? Ринат Маннан. Татарстан флагы / Флаг Татарстана Газинур Морат. Иң матур ил / Самая прекрасная страна Казан кайнаган урын / Легенда о Казани Шәһәр нигә Казан дип аталган? / Легенда о том, почему город называется Казань? Творческая работа	
2	Устное народное творчество	5
	Әпипә / Народная песня	

	<p>Матур булсын / Народная песня «Пусть будет прекрасно» Табышмаklar / Загадки Санамышлар / Считалки Мәзәкләр / Шутки Мәкальләр / Пословицы Әкиятләр / Сказки. Хәйләгә каршы хәйлә / Татарская народная сказка «Хитрость против хитрости» Тематический тест</p>	
3	<p>Моя Родина: наше детство, в природе осень</p>	5
	<p>Музахит Ахметзянов. Көз / Осень Николай Сладков. Көз житте / Наступила осень Амина Бикчантаева. Тәмле сүз / Приятное слово Шаукат Галиев. Рәхмәтләр хакында / Про «спасибо!» Рафис Гиззатуллин. Тылсымлы сүз / Волшебное слово Накип Каштанов. Ачулы туп / Злой мячик Тематический тест</p>	
4	<p>В природе зима. Зимние развлечения</p>	2
	<p>Шаехзадә Бабич. Кышкы юл / Зимняя дорога Шариф Биккул. Урман читендә / На опушке леса Жавад Таржеманов. һай, Кыш бабай... / О-оо Дед Мороз! Развитие речи по картинам о зимних забавах детей Проектные, творческие работы</p>	
5	<p>Мир животных</p>	6
	<p>Резеда Валиева. Ак пәси / Белая кошка Рабит Батулла. Куян баласы Нуян / Зайчонок Нуян Муса Джалиль. Күке / Кукушка Зиннур Хуснияр. Тукран тәүбәсе / Раскаяние дятла Амина Бикчантаева. Үрдәк беренчелекне алган / Как утка стала победительницей Кем нәрсә ярата / Татарская народная сказка. «Кто что любит» Итагатъле мәче / Литовская народная сказка «Послушный кот» Комсызлык бәласе / Венгерская народная сказка. «Жадность погубила» Юмарт Дәя / Казахская народная сказка «Щедрый Верблюд» Творческая работа. Тематический тест</p>	
6	<p>В природе весна</p>	4
	<p>Амина Бикчантаева. Апрель ае / Месяц апрель Марс Шабаев. Ташу / Половодье Роберт Миннуллин. Яз керде өебезгә / Весна пришла в наш дом Закария Ахмеров. Агачлар да авырый / И деревья болеют Рафис Корбан. Жинү бәйрәме / Праздник Победы Хакимзян Халиков. Рәхмәт сезгә, ветераннар! / Спасибо вам, ветераны! Рафис Гиззатуллин. Миләш нигә әче? / Отчего рябина кислая?</p>	
7	<p>Моя семья. Лето</p>	8
	<p>Ильдар Юзеев. һәркемнең үз эше / У каждого своё дело Клара Булатова. Әниемнең кызы юк бит / Нет у мамы дочки Рустем Мингалим. Канатларың булса / Были бы крылья Ахмет Исхак. Ана рәхмәте / Благодарность матери Братья Гримм. Боткалы чүлмәк / Горшок каши Шаукат Галиев. Тәмле жәй / Вкусное лето</p>	

	Лябиб Лерон. Жэйге бэхэс / Летний спор Эльмира Шарифуллина. Сабантуй / Сабантуй Рафис Корбан. Кояш – безнең дустыбыз / Солнце – наш друг Контрольная работа	
	3 класс	35 часов
1	Здравствуй, школа	4
	Мазит Гафури. Китап һәм балалар / Книга и дети Вакыйф Нуриев. Китап / Книга Габдулла Тукай. Кызыклы шәкерт / Забавный ученик Газинур Морат. Туган тел / Родной язык Каюм Насыри. Акыллы һәм яхшы холькылы / Умный да еще и добрый Творческая работа	
2	Устное народное творчество	5
	Табышмаклар / Загадки Өкят эзләре буйлап / По следам сказок. Бүре, кәжә, кәбестә / Волк, коза, капуста Кем жинүче? / Татарская народная сказка. «Кто победитель» Каюм Насыри. Комсыз эт / Жадный щенок Габдулла Тукай. Умарта корты һәм чебеннәр / Пчела и мухи	
3	Родной край. Осень наступила	6
	Дания Гайнетдинова. Көзге урман / Осенний лес Фанис Яруллин. Көзге табын / Осенние явства Идрис Туктар. Урман букеты / Лесной букет Николай Сладков. Алтын көз / Золотая осень Муса Джалиль. Уңыш бәйрәме / Праздник урожая Резеда Валиева. Иң матур жир / Самое красивое место Лябиб Лерон. Татар баласы / Татарский ребенок Гумар Баширов. Нинди ул Татарстан? / Какой он Татарстан Тематический тест	
4	Зима. Моя семья	6
	Фатих Хусни. Беренче кар / Первый снег Виталий Бианки. Куян, Көртлек, Аю һәм Кыш бабай / Заяц, Куропатка, Медведь и Дед Мороз Габдулла Тукай. Жир йокысы / Сон земли Абдулла Ахмет. Кышкы матурлык / Зимняя красота Роберт Миннуллин. Чыршы әйләнәсендә / Вокруг ёлки Васима Хайруллина. Әдәп / Приличие Абдулла Ахмет. Малайлар аңламады / Мальчики не поняли Ахсан Баян. Яхшылык кире кайта / Доброта возвращается Накип Каштанов. Йөнтәс пәси баласы / Мохнатый котёнок Резеда Валиева. Яңа көрәк / Новая лопата Рафис Гиззатуллин. Көтелмәгән сорау / Неожиданный вопрос Тематический тест	
5	Мои родственники. Весна	6
	Резеда Валиева. Туган көндә / В день рождения Анас Хасанов. Сез ни әйтерсез икән? / А вы что скажете? Абдулла Алиш. Утлы йомырка / Огненное яичко Мубарак идет в тёмный лес Рабит Батулла. Карурманга бара Мөбарәк / Мубарак идет в тёмный лес Фанис Яруллин. Кояштагы тап / Пятно на солнце	

	Шаукат Галиев. Жиргә язны кем китерә? / Кто приносит весну? Дардеменд. Кояш нурлары / Солнечные лучи Гильмия Тагирова. Дания тополе / Тополь Дании Творческая работа. Тематический тест	
6	Мы любим сказки	5
	Гөлчәчәк / Гульчачак. Татарская народная сказка Соңгы бөртек / Последнее зернышко. Удмуртская народная сказка Тату туганнар / Дружная родня. Корейская народная сказка Габдулла Тукай. Су анасы / Водяная Абдулла Алиш. Чукмар белән Тукмар / Два петуха. Чукмар и Тукмар Внеклассное чтение по сказкам Инсценировки сказок. Проектная работа. Творческая работа	
7	В здоровом теле здоровый дух. Лето	3
	Йолдыз Шарапова. Татарстан — спорт иле / Татарстан — страна спорта Хакимжан Халиков. Хәрәкәттә — бәрәкәт / В движение — сила Сания Ахметзянова. Үрнәк алыык / Возьмём пример Марзия Файзуллина. Жәй житте / Пришло лето Габдулла Тукай. Яңгыр / Дождик Творческая работа. Тематический тест Контрольная работа	
	4 класс	35 часов
1	Устное народное творчество	7
	Жил арба / Телега ветра. Татарская народная сказка Жил иясе / Хозяин Ветра. Миф Тургай һәм Кояш / Жаворонок и Солнце. Миф Фатих Амирхан. Ай өстендә Зөһрә кыз / Зухра на Луне Сак-Сок / Сак-Сок. Баит Иван Крылов. Карга белән Төлке / Ворона и Лисица. Басня Мазит Гафури. Чикерткә белән Кырмыска / Стрекоза и Муравей. Габдулла Тукай. Яшь агач / Молодое дерево. Басня	
2	Природа в творчестве писателей	7
	Габдулла Тукай. Ай һәм Кояш / Луна и Солнце Габдулла Тукай. Фатыйма белән Сандугач / Фатыма и Соловей Габдулла Тукай. Шүрәле / Шурале Муса Джалиль. Яңгыр / Дождик Абдулла Алиш. Койрыклар / Хвосты Наби Даули. Бала болыт / Облако – дите Рашит Башар. Сандугачлы Ак инеш / Соловьиная роща Гарафи Хасанов. Кышкы урман / Зимний лес Фанис Яруллин. Иң бәхетле төн / Самая счастливая ночь Проектные работы. Творческая работа	
3	Писатели детства	7
	Шаукат Галиев. Камырша / Стих о толстом мальчике. Камырша Шаукат Галиев. Минем абый шигырь ятлый... / Мой брат учит стихи. Роберт Миннуллин. Эни, мин көчек күрдем / Мама, я увидел щенка Роберт Миннуллин. Спортның яңа төре / Новый вид спорта Хакимзян Халиков. Дәү эти. Мой дед. Хакимзян Халиков. Чыпчык баласы Чырчыр турында әкият / Сказка о воробушке Хакимзян Халиков. Нинди кош / Что за птица?	

	Фанис Яруллин. Ап-ак иткән / Девочка «тудяга» Фанис Яруллин. Юылмас хурлык / Несмываемый стыд Творческая работа. Тематический тест	
4	Торопись делать добро	4
	Сарвар Адгамова. Дуслар / Друзья Ахсан Баян. Эт янында тиеннәр / Белки вокруг собак Даржия Аппакова. Шыгырдавыклы башмаклар / Скрипучие башмаки Михаил Зощенко. Мескен Федя / Бедный Федя Резеда Валиева. Жинү көнөндә / В день Победы Проектная работа. Тематический тест	
5	Счастливое детство	3
	Набира Гиматдинова. Сертотмас Кәжә / Болтливая Коза Юрий Ермолаев. Сәгать ярдәм итте / Часы помогли Внеклассное чтение. Творческая работа. Тематический тест	
6	Таинственный мир фантастики	3
	Лябиб Лерон. Шүрәле малае / Сын Шурале Адлер Тимергалин. Сәер планетада / На странной планете (отрывок) Творческая работа. Тематический тест	
7	Писатели мира. Переводы	4
	Ганс Христиан Андерсен. Чыдам кургашын солдат / Стойкий оловянный солдатик Внеклассное чтение. Контрольная работа	
	Итого	138 часов

**ПРИМЕРНОЕ КОЛИЧЕСТВО ТЕМАТИЧЕСКИХ, ТВОРЧЕСКИХ, ИТОГОВЫХ
КОНТРОЛЬНЫХ РАБОТ И ПРОЕКТОВ ПО ГОДАМ ОБУЧЕНИЯ**

Литературное чтение	1 класс	2 класс	3 класс	4 класс
Творческие работы	1	2	4	4
Проекты	1	1	1	1
Тематические тесты		3	4	4
Годовые стандартизированные контрольные работы		1	1	1
Всего по литературному чтению	2	7	10	10
Метапредметные результаты	1 класс	2 класс	3 класс	4 класс
Интегрированные контрольные работы	1	1-2	1-2	1-2

СПИСОК ЛИТЕРАТУРЫ ДЛЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОГО ЧТЕНИЯ

2 класс

1. Туган як / Родная сторона. *Гәлият Зәйнашева*
2. Тик туган жирдә генә / Только в родном краю. *Х.Халиков*
3. Минем республикам / Моя Республика. *Абдулла Сәләхетдинов*
4. Нәсел агачы / Дерево жизни. *Галимжан Гыйльманов*
5. Зөһрә кыз / Зухра. *Татарская народная сказка*
6. Көзге урман / Осенний лес. *Касыйм Тәхау*

7. Кышкы төсләр / Зимние цвета. *Касыйм Тәхау*

3 класс

1. Бәхетле бала / Счастливый ребенок. *Габдулла Тукай*
2. Исәнме, мәктәп! / Здравствуй, школа! *Роберт Миңнуллин*
3. Мәктәп / Школа. *Нәҗип Думави*
4. Эш һәм белем / Труд и учеба. *Мәҗит Гафури*
5. Тылсымлы тел / Волшебный язык. *Газинур Морат*
6. Көз йөри / Ходит осень. *Гәрәй Рәхим*
7. Торналар / Журавли. *Рөстәм Мингалим*
8. Боз өстендә / На льду. *Фоат Садриев*
9. Көз / Осень. *Гадел Кутуй*
10. Серле тартма / Волшебная коробка. *Идрис Туктар*
11. Чана шуу / Катание на санках. *Гомәр Бәширов*
12. Казан / Казань. *Хәсән Туфан*

4 класс

1. Тавык белән Үрдәк / Курица и Утка. *Мәҗит Гафури*
2. Карт имән белән яшь Егет / Старый дуб и молодойпарень. *Әхмәт Исхак*
3. Болын / Луг. *Муса Җәлил*
4. Чишмә / Родник. *Муса Җәлил*
5. Кемгә кирәк, кемгә кирәкми / Рассказ о том кому надо, кому не надо. *Абдулла Алиш*
6. Саклыйк, әйдә, Җир ананы / Сохраним нашу Землю. *Сания Әхмәтҗанова*
7. Күршеләрнең алмасы / Соседские яблоки. *Шәүкәт Галиев*
8. Куркыныч хәбәр / Страшная весточка. *Шәүкәт Галиев*
9. Бияләй / Варезки (рассказ). *Фәнис Яруллин*
10. Күгәрчен һәм малай / Голубь и мальчик (рассказ). *Роза Хафизова*

Лист согласования к документу № 14 от 02.10.2024
Инициатор согласования: Гиматутдинова И.Л. Директор
Согласование инициировано: 02.10.2024 14:39

Лист согласования		Тип согласования: последовательное		
№	ФИО	Срок согласования	Результат согласования	Замечания
1	Гиматутдинова И.Л.		 Подписано 02.10.2024 - 14:40	-